

Tại sao tôi không vui với các cuộc điều tra hạnh phúc?

Arianna Huffington*

LONDON - “Hạnh phúc của người Anh đang tăng lên” là tên bài viết được công bố trên tờ The Guardian. Tên bài viết nói đến kết quả của một cuộc điều tra do Cơ quan Thống kê quốc gia Anh tiến hành để đo lường hạnh phúc quốc gia của Anh. Chương trình này đã được David Cameron công bố năm 2010, có báo cáo đầu tiên vào năm 2012 và báo cáo thứ hai trong tháng 8/2013. Trong khi ý tưởng về đo lường hạnh phúc của một quốc gia bằng một cái gì đó khác hơn GDP của nó chắc chắn là quan trọng và có thể dẫn đến cuộc đàm luận thực sự đáng giá, thì vấn đề đặt ra chỉ số thay thế được biên soạn như thế nào và nó tương quan với các dữ liệu khác về sức khỏe và hạnh phúc ra sao. Với chiến dịch Third Metric của chúng ta để xác định lại sự thành công là cái gì đó ngoài tiền và quyền lực bao gồm hạnh phúc, trí tuệ và khả năng của chúng ta để tự hỏi và trả lời, tôi hoàn toàn đồng ý sau bất kỳ nỗ lực nào để chứng tỏ rằng chúng ta hơn cả đóng góp biên vào tài khoản ngân hàng của chúng ta, thu nhập của một doanh nghiệp hoặc tổng sản phẩm quốc gia của nước ta. Nhưng điều quan trọng là nhìn vào toàn bộ bức tranh.

Trong trường hợp này, Cơ quan Thống kê quốc gia (Office for National Statistics – ONS) đã có kết luận dựa toàn bộ vào một cuộc điều tra, ONS đã hỏi khoảng 165.000 người từ 16 tuổi trở lên một vài câu hỏi về mức độ hài lòng đối với cuộc sống của họ, thang điểm từ 0 đến 10 (0 là “hoàn toàn không

hài lòng” và 10 là “hoàn toàn hài lòng”). Với phương pháp này, Cơ quan Thống kê quốc gia phát hiện ra rằng hạnh phúc ở Anh đã tăng lên 7,45 điểm từ 7,41 điểm trong năm 2012. Một mức tăng 0,04 điểm? Đây thực sự có phải là sự khác biệt có ý nghĩa - một sự khác biệt đủ để kết luận rằng hạnh phúc ở Anh đang tăng lên không?

Sự nhiệt tình của Cameron với ý tưởng trở lại sau một thời gian dài. Ở đây, vào năm 2006 ông đã nói tại hội nghị Google Zeitgeist châu Âu: “đã đến lúc chúng ta thừa nhận rằng có nhiều thứ liên quan đến cuộc sống hơn tiền bạc, và đã đến lúc chúng ta tập trung không chỉ vào GDP, mà vào hạnh phúc chung (GWB). Hạnh phúc không thể đo bằng tiền hoặc giao dịch trong thị trường. Đó là vẻ đẹp của môi trường xung quanh của chúng ta, chất lượng của nền văn hóa của chúng ta, và trên hết, là sức mạnh của các mối quan hệ của chúng ta”.

*Chủ tịch kiêm Tổng biên tập Tập đoàn truyền thông Huffington Post Media Group

Và bốn năm sau, khi công bố sáng kiến, ông đã tuyên bố ý định của mình để hành động dựa trên các kết quả. “Với những người nói rằng tất cả điều này có vẻ như sự sao lãng từ nhiệm vụ quan trọng của chính phủ”, ông đã nói, “tìm ra những gì sẽ thực sự cải thiện cuộc sống và hành động theo đó là nhiệm vụ quan trọng của chính phủ”.

Vì vậy xác định những ảnh hưởng chính sách, điều quan trọng là có phương pháp càng hợp lý càng tốt. “Điều thiết yếu là tập hợp các thước đo hạnh phúc thích hợp và có cơ sở chắc chắn về những gì là thực chất với mọi người, cho cả cá nhân và cho cả nước Anh”, chuyên gia thống kê quốc gia Jil Matheson cho biết khi cuộc điều tra được bắt đầu năm 2011. Điểm mấu chốt ở đây là: tỷ lệ trả lời của cuộc điều tra như thế nào? Khi chúng tôi gửi thư đến Cơ quan Thống kê quốc gia để hỏi câu hỏi đó, chúng tôi đã nhận được trả lời rằng cuộc điều tra được tiến hành trong bốn đợt, và tỷ lệ trả lời thay đổi từ 60% đến 45%. Điều đó có nghĩa là có từ 40% đến 55% từ chối tham gia điều tra.

Nó không có vẻ bất hợp lý để phỏng đoán rằng nếu bạn rất khổ sở, thì việc trả lời các câu hỏi điều tra về mức độ hài lòng đối với cuộc sống của bạn thế nào có thể không có vị trí ưu tiên trong danh sách các công việc phải làm của bạn. Vì vậy, như tôi đã chỉ ra trong nhiều năm về việc bỏ phiếu chính trị, thành phần của những người tham gia trong một cuộc thăm dò và những người không tham gia có thể bóp méo kết quả.

Nó không chỉ là các mức độ trả lời. Ngay cả thứ tự của các câu hỏi có thể ảnh hưởng đến kết quả. Ví dụ, Viện Gallup đã thực hiện các cuộc điều tra hạnh phúc trong nhiều năm, đã phát hiện ra rằng hỏi những câu hỏi về chính trị trước các câu hỏi về hạnh phúc có thể thay đổi đáng kể các câu trả lời.

Đây chỉ là một trong số nhiều minh họa về sự nguy hiểm của việc rút ra kết luận quan trọng từ các câu trả lời quá nhạy cảm với bối cảnh nhất thời.

Ngay cả người nói nước đôi, như họ muốn nói ở đây, đã là sự gợi ý trong báo cáo của Anh là tại sao tỷ lệ cao hơn rất ít về hạnh phúc này đã tìm thấy ở địa điểm quan trọng bậc nhất: vì lễ kỷ niệm lần thứ 60 ngày lên ngôi của Nữ hoàng, Thế vận hội Olympic và Paralympic Games được tổ chức tại London. Nếu đây thực sự là trường hợp đặc biệt và những sự kiện này thực sự đã ảnh hưởng đến chỉ số, thì càng chứng tỏ về bề ngoài của thước đo hạnh phúc trong điều tra của Cơ quan Thống kê quốc gia. Ai biết được, có thể đó là "Gangnam Style" hoặc chú mèo cau có (Grumpy Cat) đã làm điều đó. Không xúc phạm đến Nữ hoàng hay Thế vận hội Olympic, nhưng một biểu tượng về mặt văn hóa hoặc một sự kiện ngu ngốc nào đó được lan truyền trên mạng Internet có vẻ đúng là những yếu tố đóng góp đáng quan trọng cho những cảm giác hạnh phúc đích thực.

Angus Deaton, giáo sư kinh tế đại học Princeton, đã viết một bài báo về sự bất ổn của các thước đo như vậy. “Trong một thế giới của bánh mì và rạp xiếc, các thước đo giống như sự hạnh phúc rất nhạy cảm với con phù du ngắn hạn, và bị ảnh hưởng bởi sự xuất hiện của Ngày Thánh Valentine nhiều hơn việc tỷ lệ thất nghiệp tăng gấp đôi”, ông viết, “là các biện pháp chọn các rạp xiếc nhưng lại bỏ qua bánh mì”.

Mặc dù nó có thể khó đo lường, thì ý tưởng rằng hạnh phúc nên là một phần của cuộc đời thoải về nền dân chủ của quốc gia và mục đích không phải là mới. Tại Mỹ quyền được “mưu cầu hạnh phúc” được tôn trọng trong câu thứ hai của Tuyên ngôn Độc lập là một trong những quyền không thể

xâm phạm, chúng ta được tạo hóa ưu ái. Và tất nhiên, chúng ta biết rằng khả năng những người sáng lập không chỉ là có quyền tìm kiếm những thú vui giải trí nhất thời, mà quyền sống một cuộc sống ý nghĩa như một phần của cộng đồng, và cảm nhận cuộc sống tốt bằng làm việc thiện.

Năm 1968, ý tưởng về một thước đo rộng hơn giá trị của một quốc gia được Robert F. Kennedy khấp nổi đáng nhớ bởi: “Quá nhiều và quá lâu, chúng ta dường như đã từ bỏ cộng đồng xuất sắc và các giá trị cộng đồng trong việc tích lũy vật chất đơn thuần. Tổng sản phẩm quốc gia của chúng ta... nếu chúng ta nên đánh giá Mỹ có nghĩa là - tính đến ô nhiễm không khí, quảng cáo thuốc lá, và xe cấp cứu để thu dọn bãi chiến trường trên các đường cao tốc... Tuy nhiên, tổng sản phẩm quốc gia không cho thấy sức khỏe con cái của chúng ta, chất lượng giáo dục của chúng, hay niềm vui của con trẻ. Không cho thấy vẻ đẹp của thơ ca hay sức mạnh của hôn nhân; sự thông minh của các cuộc tranh luận công khai hay sự liêm chính của công chức. Nó không đo lường sự hài hước, lòng can đảm của chúng ta. Nó không đo lường sự khôn ngoan, sự hiểu biết, nó không đo lường lòng trắc ẩn và sự tận tâm của chúng ta đối với tổ quốc; Nó đo lường mọi thứ, ngăn chặn, trừ những thứ làm cho cuộc sống có ý nghĩa”.

Và năm 2008, trong bối cảnh cuộc khủng hoảng tài chính toàn cầu, Tổng thống Pháp Nicolas Sarkozy yêu cầu Joseph Stiglitz và Amartya Sen, được giải thưởng Nobel kinh tế cùng với các nhà kinh tế học xuất sắc người Pháp Jean Paul Fitoussi, lập ra một ủy ban gồm các nhà kinh tế hàng đầu để nghiên cứu xem Tổng sản phẩm quốc nội (GDP) - thước đo về hoạt động kinh tế sử dụng phổ biến nhất - là một chỉ số kinh tế và tiến bộ xã hội đáng tin cậy. Ủy ban được giao nhiệm vụ tiếp tục đặt ra một

chương trình nghị sự cho việc phát triển các thước đo tốt hơn (Và kết quả Báo cáo của Ủy ban đã được công bố với lời tựa của Tổng Thống Pháp). Báo cáo công bố rằng “thời gian đã chín muồi cho hệ thống đo lường của chúng ta chuyển tầm quan trọng từ đo lường sản lượng kinh tế sang đo lường hạnh phúc của người dân”.

EU tiến hành “Điều tra Chất lượng sống của Châu Âu”, trong đó phát hiện rằng Vương quốc Anh xếp thứ 10 trong số 27 nước EU. Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD) có trụ sở tại Paris đưa ra “Chỉ số cuộc sống tốt hơn”, trong đó tuyên bố Úc là nước hạnh phúc nhất thế giới. Liên Hợp Quốc thậm chí còn công bố “Báo cáo Hạnh phúc của Thế giới”, đã cho kết quả rằng các nước Bắc Âu hạnh phúc nhất và các nước ít hạnh phúc nhất ở châu Phi.

Năm ngoài, Tổng thống Obama đã ủy quyền cho Ban hội thẩm trong đó có Daniel Kahneman (người đoạt giải Nobel), để đưa ra thảo luận phương pháp đo lường “hạnh phúc mang tính chủ quan”. Ban hội thẩm có Chủ tịch Hội đồng Cố vấn Kinh tế của Tổng thống Obama, Alan Krueger, người đã từng công bố một bài báo cô gắng để đo lường của “dòng chảy của cảm xúc trải nghiệm trong các hoạt động hàng ngày”.

Trong thực tế, ý tưởng đo lường hạnh phúc của chúng ta quá phổ biến đến mức năm ngoài tạp chí *The Economist* đã đưa ra tuyên bố “hạnh phúc công nghiệp (the happiness industry)” là “một trong những ngành công nghiệp tăng trưởng đáng ngạc nhiên có sản phẩm được ưa chuộng trong thời kỳ suy thoái kinh tế hiện nay”.

Nhưng vấn đề là hầu như tất cả những nỗ lực này phụ thuộc rất nhiều, hoặc trong một số trường hợp phụ thuộc hoàn toàn vào các câu hỏi điều tra. Điều này có thể dẫn đến các kết luận giống như kết

luyện mà Cơ quan Thống kê quốc gia rút ra được từ cuộc điều tra: đó là vì số liệu 2007-2011 không thay đổi nhiều, Vương quốc Anh cho thấy một “bức tranh ổn định”. Thật khó để bỏ qua các bằng chứng, tuy nhiên, những năm đó ở Anh không đúng là có mô hình ổn định như vậy.

Trong thực tế, khá dễ dàng để tìm thấy dữ liệu thực tế cho Vương quốc Anh là hoàn toàn trái ngược với kết quả của Chỉ số hạnh phúc. Ví dụ:

- Trong năm 2011, có hơn 45 triệu đơn thuốc được kê để điều trị chống trầm cảm ở Anh, tăng 9% so với năm trước. Điều tra Y tế quốc gia (NHS) đã dành hơn 270 triệu Bảng cho thuốc chống trầm cảm trong năm 2011, tăng 23% so với năm 2010.

- Trên thực tế, việc sử dụng thuốc chống trầm cảm đã tăng gần 500% từ năm 1991.

- Trong năm 2011, hơn 15 triệu đơn thuốc cho thuốc ngủ đã được kê.

- Điều tra Y tế quốc gia đã chi hơn 49 triệu Bảng cho thuốc ngủ từ năm 2010 đến 2011, tăng hơn 17% từ ba năm trước đó.

- Tám triệu người ở Anh bị rối loạn lo âu, với chi phí gần 9,8 tỷ Bảng.

- Nhập viện do trầm cảm tăng 7% trong năm 2012.

- Gần một phần năm dân số trưởng thành ở Anh bị trầm cảm hoặc lo âu.

Hành động luôn mạnh hơn lời nói, và khi bạn có 45 triệu người cố gắng để có được đơn thuốc chống trầm cảm, thì thật khó để kết luận rằng hạnh phúc đang nở ra khắp nơi.

Và nếu Cơ quan Thống kê Quốc gia muốn dựa vào những câu trả lời liên quan đến các câu hỏi điều tra, thì đây là một vài câu hỏi có liên quan:

- Gần 60 phần trăm người Anh trả lời rằng cuộc sống của họ căng thẳng hơn trong 5 năm qua.

- Trong năm 2006, trước khủng hoảng tài chính, 36% người lớn cho biết họ đang sống chật vật để theo kịp với các hóa đơn và cam kết tín dụng. Khi được hỏi cùng một câu hỏi trong năm 2013, thì có 52% người trả lời rằng họ đang sống chật vật.

- Tại Luân Đôn, 45% người trả lời rằng họ đang lo lắng, họ không có khả năng trả tiền nhà, và 53% cảm thấy khá căng thẳng hoặc rất căng thẳng về tiền thuê nhà của họ.

Ý tưởng sau nỗ lực của Cơ quan Thống kê quốc gia là rất tốt, nhưng tại sao lại không mở rộng chỉ số trong đó bao gồm càng nhiều dữ liệu càng tốt, đặc biệt là khi thực tế có rất nhiều - và rõ ràng - dữ liệu đã sẵn có? Một chỉ số hạnh phúc thật sự nên không chỉ bao gồm dữ liệu như việc sử dụng thuốc chống trầm cảm và thuốc ngủ mà còn là tỷ lệ nghiện rượu, tỷ lệ tự tử, tỷ lệ mắc các bệnh liên quan đến sự căng thẳng như bệnh tiểu đường và huyết áp cao, chi phí chăm sóc y tế cho các bệnh liên quan đến sự căng thẳng, tỷ lệ phần trăm người sử dụng lao động được cung cấp các chương trình chăm sóc sức khỏe và chương trình làm việc linh hoạt, và số ngày làm việc bị mất do căng thẳng.

Điều tuyệt vời là rất nhiều nhà lãnh đạo đang nhận ra rằng hạnh phúc của công dân không những quan trọng mà còn phụ thuộc hơn cả vào tốc độ tăng hàng quý (vì điều đó quan trọng). Nhưng hạnh phúc của chúng ta quá quan trọng đối với việc sử dụng các thước đo nông cạn đó cho dù có cố ý hay không, thì cuối cùng để cho chính phủ đỡ phiền bằng cách bỏ qua các dữ liệu chứng tỏ những thách thức nghiêm trọng đối với hạnh phúc của chúng ta.

(Xem tiếp trang 27)

(Tiếp theo trang 40)

Nếu đó là một vấn đề có thể được giải quyết bằng việc xem Diamond Jubilee hay Usain Bolt giành ba huy chương vàng, thì đó không phải là vấn đề

nhằm trọng. Để đạt được một thứ hạng thực tế của hạnh phúc xác thực, chúng ta cần một bức tranh đúng về nơi chúng ta đang đứng hiện nay.

Minh Hạnh (dịch)

Nguồn: Why I'm Unhappy With Happiness Surveys

<http://www.linkedin.com/today/post/article/20130809130345-143695135-why-i-m-unhappy-with-happiness-surveys>